

Til lovforslag nr. L 2 og L 3. Tillægsbetænkning afgivet af Retsudvalget den 30. maj 2001

Tillægsbetænkning

over

I. Forslag til børnelov

[af justitsministeren (Frank Jensen)]

II. Forslag til lov om ændring af retsplejeloven og forskellige andre love

(Ændringer som følge af børneloven m.v.)

[af justitsministeren (Frank Jensen)]

1. Udvalgsarbejdet

Lovforslagene blev fremsat den 4. oktober 2000 og var til 1. behandling den 12. oktober 2000. Lovforslagene blev efter 1. behandling henvist til behandling i Retsudvalget. Udvalget afgav betænkning den 22. maj 2001. Lovforslagene var til 2. behandling den 30. maj 2001, hvorefter de blev henvist til fornyet behandling i Retsudvalget.

Møder

Udvalget har, efter at lovforslagene blev henvist til fornyet udvalgsbehandling, behandlet dem i 1 møde.

Skriftlige henvendelser

Udvalget har under den fornyede behandling af lovforslagene modtaget skriftlige henvendelser fra Familiens Børneråd og Bjarke Jensen, Hinnerup.

Spørgsmål

Udvalget har under den fornyede behandling af lovforslagene stillet 2 spørgsmål til justitsministeren til skriftlig besvarelse, som denne har besvaret.

2. Indstillinger og politiske bemærkninger

Et *flertal* i udvalget (udvalget med undtagelse

af DF og KRF) indstiller lovforslagene til *vedtagelse* i den affattelse, hvori de foreligger efter 2. behandling.

Et *mindretal* i udvalget (DF) indstiller lovforslagene til *forkastelse*.

Allerede under førstebehandlingen af lovforslagene redegjorde Dansk Folkeparti for sine bekymringer vedrørende disse lovforslag. Der er efter Dansk Folkepartis opfattelse store retssikkerhedsmæssige problemer for borgerne i disse lovforslag, og det gælder også de ændringsforslag, som et flertal har vedtaget ved 2. behandling. Det er således ikke defineret i lovteksten, hvordan et fast samlivsforhold skal forstås. Man forsøger i bemærkningerne til ændringsforslaget at forklare, hvornår en tidligere samlever skal have ret til at rejse en faderskabssag. Meget betegnende for lovforslagene og ændringsforslagene er forklaringen imidlertid meget uklar.

Der står i bemærkningerne, at kravet i § 6, stk. 2, 2. pkt., om et fast samlivsforhold indebærer, at der skal være tale om et samlivsforhold af ægte-skabslignende karakter af en vis varighed, hvor parterne typisk har levet sammen på fælles bopæl. Det er dog ikke udelukket, at kravet vil være opfyldt, selv om parterne f.eks. af arbejdsmæssige årsager har opretholdt hver sin bolig, hvis der dog har været tale om et fast parforhold af en længere varighed. Det er således efter DF's

opfattelse ikke klarhed, der præger ændringsforslaget. Ændringsforslaget gør det meget problematisk for ugifte fædre at finde ud af, om de er købt eller solgt, for så vidt angår retten til at rejse faderskabssag, men også for familierne, der skal leve med den usikkerhed, at de lige pludselig kan risikere at blive udsat for en faderskabssag. Da faderskabssagerne behandles af statsamtterne, som formentlig vil have forskellige opfattelser af, hvornår der er tale om et fast samlivsforhold, er der behov for at definere lovteksten mere præcist.

Problemerne opstår også, fordi statsamtternes afgørelser ifølge loven ikke kan indbringes for anden administrativ klageinstans, men kun for domstolene.

I andre love, hvor man forsøger at give samlevende samme retsstilling som ægtefolk, har man foretaget en meget klarere afgrænsning af tingene, nemlig med et krav om 2 års samliv og bopæl. Det gælder f.eks. arbejdsskadeforsikringsloven, boafgiftsloven og lejeloven. Derudover er der et åbenbart problem med ændringsforslaget, som bygger på det, som kaldes rettighedstænkning i forhold til faderen i forholdet, og det er ikke en forståelse af børneloven som en lov, der sikrer børnenes og familiens stabile forhold. En stabilitet, som ikke kan etableres, uden at ægteskabet som familiens værn mod offentlig indblanding respekteres, og det er det, man med en latinsk betegnelse betragter som pater est-princippet, som man går væk fra med den nye børnelov.

Det grundlæggende problem ved den ny lov er, at man sidestiller ægtefæller med samlevende. Hermed undermineres ægteskabet, eller også må man tvinge de papirløse ind i et forpligtende forhold, og det er efter Dansk Folkepartis opfattelse uacceptabelt i en retsstat, hvor man jo kan handle frit og indrette sig frit, som man vil. Derfor bør man fastholde den sondring, som man har i den nuværende børnelov. Man kan forestille sig det eksempel, hvor en kvinde bliver gravid med sin ægtefælle og efterfølgende forlader ham til fordel for en ny mand, med hvilken hun hurtigt gifter sig, og i det nye ægteskab føder barnet. I sådan en situation bliver den nye ægtemand automatisk med den nye lov tilkendt faderskabet, hvilket kan virke urimeligt over for den første ægtemand, som har gjort alt for at opføre sig anstændigt og ansvarligt. Det handler om, at

man skal fastholde det enkelte menneskes ansvar for sine handlinger, og det gør man ikke med de fremsatte lovforslag, og det gør man heller ikke med de ændringsforslag, som støttes af et flertal i Folketinget. DF har bemærket sig, at bl.a. Venstre i læserbreve og kommentarer har ført sig vældig frem med, at man er kritisk over for børneloven. Alligevel støtter Venstre lovforslagene og regeringen i denne sag, hvilket virker mærkværdigt.

I det hele taget er det urimeligt, at regeringen kommer med så afgørende ændringsforslag så tæt på, at Folketinget skal afslutte sine handlinger af lovforslag. Det er urimeligt for høringsberettigede parter m.fl., som måtte have interesse for sådanne forslag. DF kan generelt konstatere, at eksempelvis Præsteforeningen aldrig er blevet hørt om forslagene, selv om præsterne får en vigtig opgave i forbindelse med lovenes virke i praksis.

Sognepræsten bliver nemlig, som det fremgår af lovforslagene, fremover hovedansvarlig for, at der rejses faderskabsag, når et barn fødes uden for ægteskab. Det gælder, uanset om forældrene ikke er gift eller om moderen af forskellige grunde ikke ønsker at opgive faderens navn, hvilket sker i omkring 200 sager hvert år. Disse kvinder risikerer fremover at blive stillet for en dommer.

Tidligere har jordemoderen og de sociale myndigheder haft ansvaret for at underrette statsamtet, når et barn fødes uden en registreret far. Statsamtet forsøger herefter at rejse faderskabssag, hvis der er en formodet far, eller at overtale moderen til alligevel at oplyse faderens navn.

Fremover bliver det den kirkebogsførende, der skal indberette til statsamtet. Kordegnen udfører ofte papirarbejdet, men præsten har ansvaret og bliver dermed den direkte anledning til, at der rejses faderskabssag. Hidtil har kirkekontoret først været inde i billedet, når en faderskabssag var afsluttet. Dette må dog siges at være en vigtig ændring, men alligevel har man ikke ulejligt sig med at spørge Præsteforeningen om dens holdning til sagen.

Det er på alle måder nogle problematiske love, som burde være udsat, til de var ordentligt gennemarbejdede og de relevante parter spurgt til råds.

Et *andet mindretal* i udvalget (KRF) vil stemme hverken for eller imod lovforslagene.

En oversigt over Folketingets sammensætning er optrykt i tillægsbetænkningen.

Lars Kramer Mikkelsen (S) Lissa Mathiasen (S) fmd. Per Kaalund (S) Sandy Brinck (S)
Henrik Sass Larsen (S) Anne Baastrup (SF) nfmd. Sonja Albrink (CD) Elisabeth Arnold (RV)
Søren Søndergaard (EL) Birthe Rønn Hornbech (V) Inge Dahl-Sørensen (V) Karen Rønde (V)
Tom Behnke (KF) Helge Adam Møller (KF) Gitte Seeberg (KF) Peter Skaarup (DF)
Jann Sjursen (KRF)

Demokratisk Folkeparti havde ikke medlemmer i udvalget.

Folketingets sammensætning

Socialdemokratiet (S)	64 *	Det Radikale Venstre (RV)	7
Venstre, Danmarks Liberale Parti (V)	43 *	Enhedslisten (EL)	5
Det Konservative Folkeparti (KF)	17 **	Kristeligt Folkeparti (KRF)	4
Socialistisk Folkeparti (SF)	13	Demokratisk Folkeparti (DMF)	1
Dansk Folkeparti (DF)	10	Valgt på Færøerne (FÆR)	1
Centrum-Demokraterne (CD)	8	Uden for partierne (UP)	6

* Heraf 1 medlem valgt i Grønland

** Heraf 1 medlem valgt på Færøerne

Bilag 1**Oversigt over bilag vedrørende L 2 og L 3 omdelt efter afgivelse af betænkning**

Bilagsnr.	Titel
71	Betænkning afgivet den 22/5-01
72	Meddelelse om modtagelse af underskriftindsamling
73	Ændringsforslag til 2. behandling, fra justitsministeren
74	Ændringsforslag til 2. behandling, fra justitsministeren
75	Henvendelse af 30/5-01 fra Familiens Børneråd
76	Spm. 30 om kommentar til henvendelse af 30/5-01 fra Familiens Børneråd, til justitsministeren
77	Henvendelse af 29/5-01 fra Bjarke Jensen, Hinnerup
78	Spm. 31 om kommentar til henvendelse af 29/5-01 fra Bjarke Jensen, Hinnerup, til justitsministeren
79	Svar på spm. 30 om kommentar til henvendelse af 30/5-01 fra Familiens Børneråd, fra justitsministeren Svar på spm. 31 om kommentar til henvendelse af 29/5-01 fra Bjarke Jensen, Hinnerup, fra justitsministeren
80	1. udkast til tillægsbetænkning